

ἀπαλεντέ ἐπίθ. Τσακων.

Ἐκ τοῦ ρ. ἀπαλένω.

Ἐκεῖνος ὁ ὁποῖος ἔχει ἀπαλυνθῇ, ἀπαλός, μαλακός.

ἀπαλένω, ἀπαλύνω Πόντ. (Κερασ. Τραπ. Χαλδ.) ἀπαλύνου Θράκ. (Ἀδριανούπ.) ἀπαλένω σύννηθ. ἀπαλένου βόρ. ιδιόμ. καὶ Τσακων. Ἰαλένω Καλαβρ. (Μπόβ.) Κρήτ. Ἰαλέν-νω Ἀπουλ. Καλαβρ. (Μπόβ.)

Ἐκ τοῦ ἀρχ. ἀπαλύνω. Ἡ λ. καὶ ἐν Ἑρωτοκρ. Δ 167 (ἐκδ. ΣΞανθοῦδ.) «τελειώνουν τὰ ξηλώματα, τὸ δυνατό ἀπαλένει, | ὅλα μερώνουν, κάτεχε, κι ἄς τὸν καιρὸ νὰ πηαίνη».

Α) Κυριολ. 1) Καθιστῶ τι ἀπαλόν, μαλακὸν πολλαχ. καὶ Πόντ. (Κερασ. Τραπ. Χαλδ.) Τσακων.: Ἀπαλένω τὸ ψωμί 'ς τὸ νερό Πελοπν. (Καλάβρυτ. Μαζαίικ. Τρίκκ.) Μὴν τὴν ἀπαλένης πολὺ τὴ ζύμη, γιατί θὰ χαλάσης τὰ κουλούρια Μῆλ. Αὐτὴ ἡ ἀλ'φὴ ἀπαλέν' τὰ σπ'ριὰ Ἡπ. (Ζαγόρ.) Καὶ ἀμτβ. καθίσταμαι ἀπαλός, ἀπαλύνομαι σύννηθ. καὶ Ἀπουλ. Καλαβρ. (Μπόβ.) Πόντ. (Κερασ. Τραπ. Χαλδ.) Τσακων.: Ἀπαλένει ἡ ζύμη. Βάλε ψωμί 'ς τὸ νερό ν' ἀπαλύνῃ σύννηθ. Μὲ τὸ νερό ποῦ 'καμε, λέω πῶς θενὰ 'παλύνουνε τὰ χωράφια Κρήτ. Τὸ παξιμάδι μας ὅσην ὥρα κι ἄ δ' ἀφίσωμε 'ς τὸ νερό δὲν ἀπαλένει αὐτόθ. Βάλι τ' κατάπλασμα ν' ἀπαλύν' (ἐνν. τὸ σπυρί) Μακεδ. (Κοζ.) Ἐβρεξεν κ' ἐπάλυνεν τὸ χῶμαν Πόντ. (Χαλδ.) Ξάι κ' ἐπάλυνεν τὸ πετοῖν (διόλου δὲν ἀπάλυνεν τὸ δέρμα) αὐτόθ. Θῆκον ὀλίγον πασιλλαν ἀπάν 'ς σὸ μεδέντ' ν' ἀπαλύν' (μεδέντ' = πυῶδες ἀπόστημα) αὐτόθ. Συνών. μαλακῶνω. 2) Διαβρέχω, ὑγραίνω τι Καλαβρ. (Μπόβ.): Ἀσμ.

Ὡμ-μον λίγο νερό, ἃ μὲ 'γαπάη,

γὰ νὰ 'παλύν-νω τά... χειλόντ'ια

(Ὡμ-μον = δῶσε μου, χειλόντ'ια = χειλάκια). Καὶ ἀμτβ. καθίσταμαι διάβροχος, ὑγραίνομαι Πελοπν.: Φύγε μὴν ἀπαλένης 'ς τὰ νερά. 3) Γίνομαι ὑδαρὴς Παξ.: Μὲ τὰ γεράματα ἀπαλένει τὸ μυαλό τ' ἀνθρώπου. Συνών. νεροῦ λ-λῆάζω.

Β) Μεταφ. 1) Καθιστῶ τινα ἥπιον, μετριάζω τὴν ἀγριότητα, τὴν τραχύτητά τινος, ἐξευγενίζω, καταπραύνω Ἰδραγούμ. Ἑλληνισμ. καὶ Ἑλλην. 79 ΔΤαγκοπ. Μητέρ. 3: Ὁ πολιτισμὸς μὲ τοὺς Ἑλλήνες ἀνεβαίνει ἀπὸ τὴν θάλασσα καὶ ἀπαλένει τοὺς βαρβάρους Ἰδραγούμ. ἐνθ' ἄν. Μὲ λυτρώ-νουν ἀπὸ τὸ μαῦρο βραχνᾶ καὶ μοῦ ἀπαλένουνε τὴν ψυχὴ μου ΔΤαγκοπ. ἐνθ' ἄν. Καὶ ἀμτβ. γίνομαι ἥπιος, μαλακός, καταπραύνομαι Θράκ. (Αἰν.) Κρήτ.: Ὁ,τι κι ἀνὲ τοῦ λέμε αὐτὸς δὲν ἀπαλένει Κρήτ. Μὲ τὰ πολλὰ ἐπάλυνε κ' ἐσυ-βάστηκε νὰ γενῇ ὁ γάμος αὐτόθ. β) Βελτιοῦμαι, ἐπὶ τοῦ καιροῦ Θράκ. (Αἰν.): Ἀπαλέν' οὐ κίρός. 2) Ἐλατ-τώνω τὴν ἔντασιν ἢ τὴν ζωηρότητά τινος Ἰδραγούμ. Σαμοθρ. 27: Τὸ φῶς ἀπαλένει τὰ χρώματα καὶ μακρύνει τοὺς ἥσκους. β) Μετριάζω τι ἸΠαναγιωτόπ. ἐν Ἀνθολ. Ἡ Ἀποστολίδ. 320: Ποίημ.

Ἡ νύχτα ἀπόψε ἔχει ἐτοιδὰ τὴ θλίψη μου ἀπαλύνει ποῦ εἶναι ὡς νὰ βρίσκωμαι ἀντικρὺ 'ς τὴ μυστικὴ σου κλίνη.

ἀπαλεστής ὁ, Πελοπν. (Γορτυν. Λάστ. Μάν. Μεσσ. κ.ά.) ἀπαλέστης Πελοπν. (Καλάβρυτ. Λάστ.) — Λεξ. Δημητρ. Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ οὐσ. ἀλεστής. Ὁ τύπ. ἀπαλέστης κατ' ἐπίδρασιν τοῦ ἀπαλέτης.

Ὁ μεταφέρων πρὸς ἄλλοισιν σιτηρὰ εἰς τὸν μύλον, ὁ πελάτης τοῦ μύλου. Συνών. ἀλεσματοάρις, ἀλε-στής 1, ἀπαλέτης 1.

ἀπαλετᾶς ὁ, Κρήτ.

Ἐκ τοῦ οὐσ. ἀπαλέτι.

Ὁ παίζων τὴν παιδιὰν ἀπαλέτι, ὁ ἰδ.

ἀπαλέτης ὁ, Εὐβ. (Κάρυστ.) Κρήτ. Κύθηρ. Κύπρ. Κῶς Πελοπν. (Κυνουρ. Λακων. Μάν.) Ρόδ. — ΚΠασαγιάνν. Παραμύθ. 83 — Λεξ. Μ. Ἐγκυκλ. Δημητρ. ἀβαλέτης Κρήτ. ἀπελέτης Κύπρ. ἀπελάτης Πελοπν. (Οἶν.) ἀπαλέτ'ς Ἰμβρ. Σάμ. Στερελλ. (Αἰτωλ.) Ἰαλέτ'ς Εὐβ. (Στρόπον.)

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ ἀρχ. οὐσ. ἀλέτης.

1) Ἀπαλεστής, ὁ ἰδ., ἐνθ' ἄν.: Ἡρτασι πολλοὶ ἀπα-λέτες σήμερο 'ς τὸ μύλο Ρόδ. Ἐχω πολλοὺς ἀπαλέτες Εὐβ. (Κάρυστ.) Ὁ μύλος ἐν γεματὸς ἀπαλέτες καὶ τοῦτος ἔκατσε καὶ μεθυοκοπᾷ Κύπρ. Ἐπέσανε πολλοὶ ἀπαλέτες καὶ δὲ γατέω τίνος ν' ἀλέσω καὶ τίνος ν' ἀφήσω (γατέω = ἡξεύρω) Κρήτ. Τὸν εἶχε ὀγδὸ χρόνια τώρα μ' ἀλεστικὸ νοικιασμένο κ' εἶχε ἀπαλέτες τοὺς χωριανοὺς κι ἄλλεθε νὰ βγάγῃ τὸ καθημερινό του ΚΠασαγιάνν. ἐνθ' ἄν. 2) Ὁ τακτικῶς μετὰ τινος συναλλασσόμενος, πελάτης Κύπρ.: Ὁ δεῖνα ἔμπορος δὲν ἔδει πολλοὺς ἀπαλέτες. Συνών. μουστέρης.

ἀπαλέτι τό, Κρήτ. Ἰαλέτι Κρήτ.

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ ἀμαρτ. ἀρχ. οὐσ. ἀλέτιον < ἀλέτης (ὄνος).

1) Πλᾶξ χειροπληθής, λίθινος δίσκος χρησιμοποιοῦ-μενος εἰς τὴν παιδιὰν ἀμάδες: Τὸ ἀπαλέτι του εἶναι εἰς τὴ μέση τοῦ βουνοῦ Γυνᾶ (ἐνν. τοῦ Σαραδάπηχου. Ἐκ παραδ. Ἰδ. ΝΠολίτ. Παραδ. 1, 70). Ἡ λ. ὑπὸ τὸν τύπ. τοῦ Σαρα-δάπηχου τ' ἀπαλέτι καὶ ὡς τοπων. Συνών. ἀμάδα 2. 2) Κατὰ πληθ., ἡ παιδιὰ ἀμάδες: Ἐλα νὰ παίξωμε δ' ἀπα-λέτ'ια. Συνών. ἀμάδα 1.

ἀπάλευτος ἐπίθ. Θράκ. Πόντ. (Κερασ. Τραπ.) ἀπά-λιφτους Εὐβ. (Στρόπον.)

Ἐκ τοῦ στερητ. ἀ- καὶ τοῦ ἐπιθ. *παλευτός < παλεύω.

1) Ὁ μὴ ἡττηθεὶς ἐν τῇ πάλῃ ἐνθ' ἄν.: Τί ἀπάλιφτον πιδί! Στρόπον. 2) Γενικώτερον, ὁ μὴ νικῶμενος Θράκ.: Ἀπάλευτες γνῶμες.

ἀπαλίζω Πόντ. (Σάντ.)

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ ρ. ἀλίζω.

Ἀφαιρῶ τὸ ἄλλας ἀπὸ τινος δι' ἐμβραπτίσεως εἰς ὕδωρ.

***ἀπαλιμάζω**, ἀπαλιμάζω Πόντ. (Χαλδ.)

Ἐκ τοῦ οὐσ. *ἀπαλίμιν.

Ἀλμυρόν τι ἐμβραπτίζω εἰς ὕδωρ διὰ νὰ ἀποβάλῃ μέρος τῆς ἀλμύρας του: Ἀπαλιμάσσα τὸ κρέας. Συνών. ἀπαλιμιδιάζω, *ἀπαλιμίζω.

ἀπαλιμιδιάζω, ἀπαλιμιδιάζω Πόντ. (Χαλδ.)

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ ρ. *ἀλιμιδιάζω < οὐσ. ἀλιμίδιν.

***Ἀπαλιμιάζω**, ὁ ἰδ.

***ἀπαλιμίζω**, παλιμίζω Πόντ. Οἶν.

Ἐκ τῆς προθ. ἀπὸ καὶ τοῦ μεσν. ἀλμίζω. Πβ. Εὐσταθ. Ἰλ. 280, 33 «κατὰ γὰρ τοὺς παλαιούς ταύτης (τῆς Κη-ρίνθου) τὰ θεμέλια ὑπὸ θαλάττης ἀλμίζεται».

1) ***Ἀπαλιμιάζω**, ὁ ἰδ. Καὶ ἀμτβ. ἀποβάλλω μέρος τῆς ἀλμύρας μου: Τὸ τυρὶν ἐπαλιμίσεν. 2) Μεταφ. ρικνοῦ-μαι, ζαρώνω, ἐπὶ τῶν χειρῶν καὶ τῶν ποδῶν τοῦ ἀνθρώ-που οἱ ὁποῖοι ρικνοῦνται μετὰ μακρὰν παραμονὴν εἰς τὸ ὕδωρ: Παλιμίζουν τὰ δέρε μ' - τὰ ποδάρε μ'.

***ἀπαλίμιν** τό, παλίμιν Πόντ. (Οἶν.)

Ἐκ τοῦ ρ. ἀπαλιμίζω.

Τὸ ὕδωρ εἰς τὸ ὁποῖον τίθενται αἱ πολὺ ἀλμυραὶ οὐσαὶ διὰ νὰ ἀποβάλουν τὴν ἀλμυρότητα των.

ἀπαλινά ἐπίρρ. Σῦρ.

Ἐκ τοῦ ἐπιθ. *ἀπαλινός.

Τρόπος κολυμβήματος: Δέκα πέντε χρόνια κολυμπῶ τσαὶ δὲν μπορῶ νὰ μάθω ἀπαλινά.

